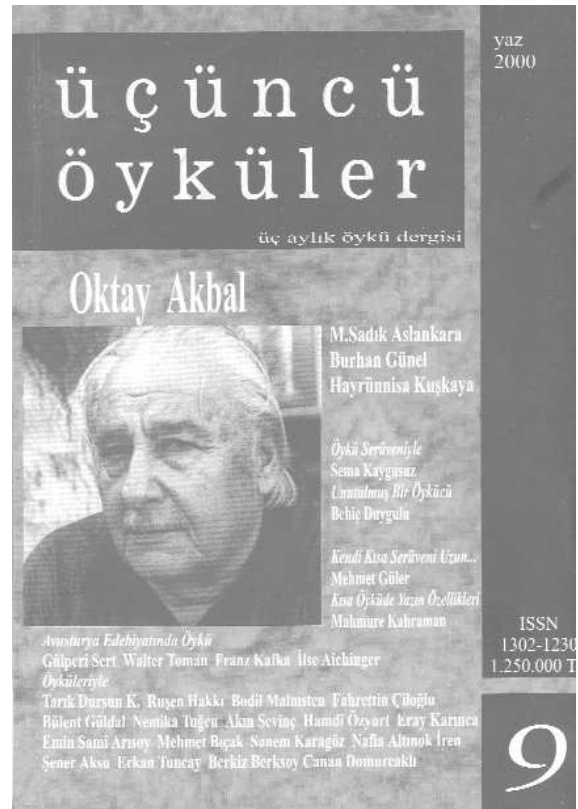

Kadir Yüksel

Üçüncü Öyküler Dergisinin Serüveni

Neden bir öykü dergisi? Kendime ilk sorduğum soru buydu. Salim Şengil Usta'nın *Seçilmiş Hikâyeler*'i çıkarırken bu soruya verdiği yanıt neydi acaba? *Düşler Öyküler*'in ilk sayısındaki söyleşisinde nasıl da güzel anlatıyordu *Seçilmiş Hikâyeler*'in çıkış serüvenini. Aradığım yanıtı ise, sevgili Mustafa Balel'in 1970'lerde Sivas'ta bir lise öğretmeni maaşıyla yedi sayı yaşattığı *Öykü* dergisinin ilk sayısındaki çıkış yazısında buluyordum. Şöyle diyordu Mustafa Balel: "Yetişecek kuşakların gözlerini açar açmaz soluk alacakları bir dünya, bir öykü dünyası yaratma kaygısı", "küçük suların denizle bağlantı kurmalarına yardımcı olma isteği". Doğrusu bundan daha güzel yanıtlamazdım "neden" sorusunu. Katıldığım her söyleşide bu yanıtı verdim. Mustafa Balel'in o döneme ilişkin anlatımları hep düşündürdü beni; Sivas'ta, bir lise öğretmeni maaşıyla 96 sayfalık bir öykü dergisi yayımlayabilmek, beş bin adet basabilmek, dergiyi dağıtımçıya verebilmek... Derginin matbaaya götürülüp getirilmesi için yapılan onca yolculuk da cabası. Şimdi bir lise öğretmeni maaşıyla bütün bunları yapabilmek mümkün mü? 1980'lerin o karanlık dönemlerinde alçakgönüllü, samimi, üretken bir çabayla var edilen *Yaba Öykü* nasıl unutulur. "Öykü

yaşamdır diyoruz. Öykü insandan soyutlanabilir mi? Öykü yaşamak olduğuna göre, bütün yoğunluğuyla yaşayacağız.” “Öykü yaşamdır” diyen herkesle öyküce konuşabilmek için yola çıkmak!

Öykünün sürgün edildiği, dergilerde yeterince yer almadığı, yaynevlerinin öykü kitaplarına fazla değer vermediği bir dönemin ardından, “öykü edebiyatımızın gereksinmelerine kendince bir karşılık vermek için yola” çıkan *Adam Öykü* yeni bir dönemi başlatıyordu. Öykü edebiyatımızın öykü dergilerine gereksinimi vardı. Hemen ardından “öykücülüğümüzün gelişiminde öykü dergilerinin önemli işlevleri” olacağını söyleyerek *Düşler Öyküler* dergisi yayımlandı. “Niçin bir öykü dergisi, hatta niçin iki, üç, daha fazla öykü dergisi olmasın?” diyor du çıkış yazısında. *Düşler Öyküler*'in bu düşü gerçeğe dönüştü. Bir başka düşü daha gerçekleştirdi *Düşler Öyküler*: Öykü Günleri. Öykücülüğümüz için öykü dergileri kadar önemlidir öykü günleri. Ve öykü günlerinin ardından bir düş daha gerçekleşti, 14 Şubat Dünya Öykü Günü.

Fayton Öykü ve Üçüncü Öyküler, ilk sesi İzmit'ten verdi *Düşler Öyküler*'in çağrısına. Serüven 1997 yılında *Fayton Öykü* dergisinin yayımlanmasıyla başlamıştı. Dostum Tülin Er'le yoğun bir emek harcayarak hazırladığımız *Fayton Öykü* dergisinin, ne yazık ki birtakım anlaşmazlıklar yüzünden ömrü çok kısa olmuştu. Ardından ben *Üçüncü Öyküler*'e soyunmuşum.

Düşüncemi Özcan Karabulut'a açtığımda, nasıl heyecanlandığını çok iyi anımsıyorum. Ankara'ya gitmiştim. Derginin ismini düşünmüştük birlikte, nasıl bir dergi olacağını konuşmuş-tuk. İlk sayımızın öykülerine, çevirilerine Özcan Karabulut'un sayesinde ulaşabilmiş-tik. İzmit'te *Fayton Öykü* dergisi olarak düzenlediğimiz Sabahattin Ali Öykü Günleri'nde sunulan bildirileri de Sabahattin Ali dosyasının yazıları olarak yayımlamıştık.

“Öykü gündemde” başlığını atmıştık *Üçüncü Öyküler*'in ilk sayısındaki çıkış yazısına. “Öykü çağımıza en yakışan yazın türü. Parçalanmışlığımıza, gündelik ritmimize nasıl da uygun düşünüyor. Yaşamımızı karşılıyor. (...) Öykü, sağlam geleneğinin yol göstericiliğini unutmadan, hem temellerini sorguluyor hem de çitayı daha da yükseltmeye hazırlanıyor. Öykü gündemde!” Derginin kapağında “Yaz' 98” tarihi var.

İlk sayıyı, adresine ulaşabildiğim her öykücüye ulaştırmaya çalışmıştım. Postaların gönderilmesinden birkaç gün sonraydı, telefon çaldı, açtım. Ağzım dilim tutuldu, kekeledim. Karşımdaki ses, “Ben Memet Fuat” diyordu. Dergiyi kutluyor, uzun ömürlü olmasını diliyor, İstanbul'da satılması için dağıtım yapıp yapmadığımızı soruyor, Adam Kitabevi'ne de dergi bırakmamızı söylüyordu. Sevincimiz olmuştu o telefon konuşması, bizi daha bir yüreklendirmişti.

1999 yılının 17 Ağustos'unda sadece binalarımızı değil ruhlarımızı da sarsan o büyük sarsıntının bir gün öncesinde, 16 Ağustos'ta derginin beşinci sayısını matbaadan almaya gitmiş-tik bir arkadaşımın arabasıyla. Akşamüstü getirip ertesi gün dağıtmak üzere büroma koymuş-tuk. Kargoları yazıp gönderecek, abonelerin postalarını hazırlayacaktık. O gece ömrümde bir

daha yaşamak istemediğim bir gece yaşadım. Sağ salim inebilmiştik evimizden; ama tanıdıklarımız, akrabalarımız, arkadaşlarımız vardı sağ salim olmayan. Enkazların başında günler geçirdik; arkadaşlarımızı akrabalarımızı alelacele toprağa vermek zorunda kaldık. Öylece, matbaadan geldiği gibi paketler halinde büroda kalan dergilerle uğraşacak durumda değildik. İçeri giremiyorduk zaten. Günler sonra cesaretlenip içeri girdiğimde, duvarın dergilerin üzerine yıkıldığını görmüştüm. Dergileri duvar yığınının altından çıkarıp kapı kenarına taşımışım korka korka. Kargoları, postaları haftalar sonra gönderebilmişim. Bilgisayarımızı bir arkadaşımızın işyerine taşıyıp yeni bir sayının hazırlıklarına da başlamıştık. Haldun Taner dosyasının olacağı altıncı sayıyı hazırlıyorduk. O sayıya bir de deprem dosyası hazırladık. Şimdi düşünüyorum da, deprem günlerinin karamsarlığına, acılarına dayanıp yayımlayabildiğimiz, dağıtabildiğimiz *Üçüncü Öyküler*'i 2001 yılındaki ekonomik krize dayanamayıp kapatmak zorunda kalışımız hüzün veriyor.

Üçüncü Öyküler, her sayısında öykücülüğümüzün geleneğinde yer eden bir büyük usta için dosya hazırladı. Sabahattin Ali, Ömer Seyfettin, Orhan Kemal, Memduh Şevket Esendal, Refik Halit Karay, Haldun Taner, Sait Faik, Nezihe Meriç, Oktay Akbal, Ahmet Hamdi Tanpınar, Vüs'at O. Bener. Ayrıca her sayısında "Unutulmuş Öykücüler", "Öykü Serüvenleri", "Dünya Öykücülüğünden" adlı bölümleri hazırladı. Gelen öykülerle, yazılarla oluşturulan bir dergi değildi *Üçüncü Öyküler*, hazırlanılan bir dergiydi. Dosyalar için yazılar isteniyor, Dünya Öykücülüğü bölümü için çeviriler yaptırılıyor, öykü serüvenleri yazdırılıyor, söyleşiler yapılıyordu.

Üçüncü Öyküler'in dokuzuncu ve onuncu sayılarında bir duyuru yapmıştık; Öykü Yıllığı. Yayımlayabilmeyi çok isterdim ama tüm hazırlıklarımıza karşın yayımlayamadık öykü yıllığını. Mehmet Güler, Fahrettin Demir, Emin Sami Arsoy ve ben, 2000 yılına ilişkin öykü üzerine her şeyi doküman haline getirmiştik. Yazılar istenmişti, yıllık değerlendirmeler yapılmıştı. Yıllığa girecek öyküler belirlenmişti. Olmadı. *Üçüncü Öyküler* bu sözü yerine getiremedi, bir düş olarak kaldı. Daha sonraları bir öykü yıllığı yayımlanmasının zamanı geldiğini sevgili Feridun Andaç dile getirdi yazılarında. *İmge Öyküler* öykü yıllığını programına alıp önümüzdeki yıl yayımlayabilse ne güzel olur.

On ikinci sayıya kadar yaşatabildik *Üçüncü Öyküler*'i. On ikinci sayı için bir giriş yazısı yazmam gerekiyordu; ama bu yazının son giriş yazısı olacağı düşüncesi elimi yavaşlatıyordu. "Gelecek sayımızı yayımlayıp yayımlayamayacağımızı bilmiyorum. Arkasında herhangi bir ekonomik gücün olmadığı, üstüne üstlük İzmit'te yayımlanan bir öykü dergisinin şu yaşadığımız 'krizler dönemi'nde nasıl darbe üstüne darbe yediğini düşünmek zor olmasa gerek." Derginin kapağında "Güz' 2001" tarihi var. Demek üç yıllık bir ömrü olmuş *Üçüncü Öyküler*'in. Derginin bu üç yıllık ömrü çok şey öğretti bana. Sinekten nasıl yağ çıkarılacağını öğrendim örneğin. Sağdan soldan bulduğun çeki matbaaya ver, dergiyi al. Tanıdıklarınla dergiyi dağıtmaya çalış. Abone yapmak için diller dök. Kargoları hazırla, postaları hazırla, para

buldukça gönder. Dağıttığın yerlerin önemli bir bölümünden para dönüşü olmasa da en azından dağıtıldığını düşün, sevinmeye çalış. Dergicilikle uğraşan herkesin bildiği sıkıntılardan pek bir farkı yok. Bütün bunların içinde gelecek sayıyı oluşturmak için telefonlar aç. Yazılar iste. Gelen öyküleri değerlendir, bir çoğunu yanıtla. Yazıları bilgisayara gir, çıktılarını al, düzeltmelerini yap, sayfa düzenlemelerini yap, tekrar çıktı al, tekrar düzeltme yap... En son halini matbaaya gönder, kısa bir süre için soluk al, sonra aynı heyecan ve enerjiyle bir sonraki sayı için hazırlan.

Üçüncü Öyküler'in yaşamında iki isim daha var ki anmadan geçersen haksızlık etmiş olurum: Emin Sami Arısoy ve Fahrettin Demir. Sevgili Emin Sami Arısoy, Tıp Fakültesi'nin neredeyse tamamını dergimize abone yapmıştı. Tanıdıklarını devreye sokup arka sayfamıza ilanlar almış, dağıtım için çabalamıştı. Fahrettin Demir her sayının hazırlık aşamasında bizimle birlikte olmuştur. Öykülerin seçilmesinden yanıtlanmasına, dosyaların hazırlanmasından düzeltmelerin yapılmasına kadar pek çok işte emeği vardır.

Üçüncü Öyküler'e omuz verenlere teşekkür etmek boynumun borcudur. Ama içlerinde sadece teşekkür etmekle borcumu ödeyemeyeceğim insanlar da var: Bahriye Çeri, Ruşen Hakkı, M. Sadık Aslankara, Mehmet Güler, Aysu Erden, Özcan Karabulut, Gürhan Uçkan, Berkiz Berksoy, İ. Güven Kaya, Akın Sevinç, Adem Eryürük, Gülperi Sert.

Üçüncü Öyküler taşralı(!) bir dergi olarak merkeze yaranmak gibi kaygıların, hırsların içinde olmadı hiç. Öyküye hizmet etmek istedi sadece. Edebildiyse ne mutlu. Kimseyi hedef göstermedi, kimseyi tehdit etmedi. Kişisel çekişmelerle, kuyruk acılarıyla uğraşmadı. Kimseyle, hele hele kendi türündeki diğer dergilerle yarışmaya kalkışmadı hiç. Kendi yağıyla kavrulan, alçakgönüllü bir dergi oldu. İlkelerini hep korudu.

Yayımlandığı süre içinde her türlü günah bana aittir ama lütfen, sevapları *Üçüncü Öyküler*'in hanesine yazınız.

İ M G E K İ T A B E V İ Y A Y I N L A R I

Kālidāsa
Şakuntalā

Çıkıyor

İMGE
kitabevi

*"İlkbaharın çiçeklerini mi,
Yoksa sonbaharın meyvelerini mi istersin?
Dinlenmek, haz almak veya sarhoş olmak mı istersin?
Bir kelimeyle yeri ve göğü kavramak mı istersin?
Şakuntalā derim..."*

Goethe

Türkçesi: Korhan Kaya

